

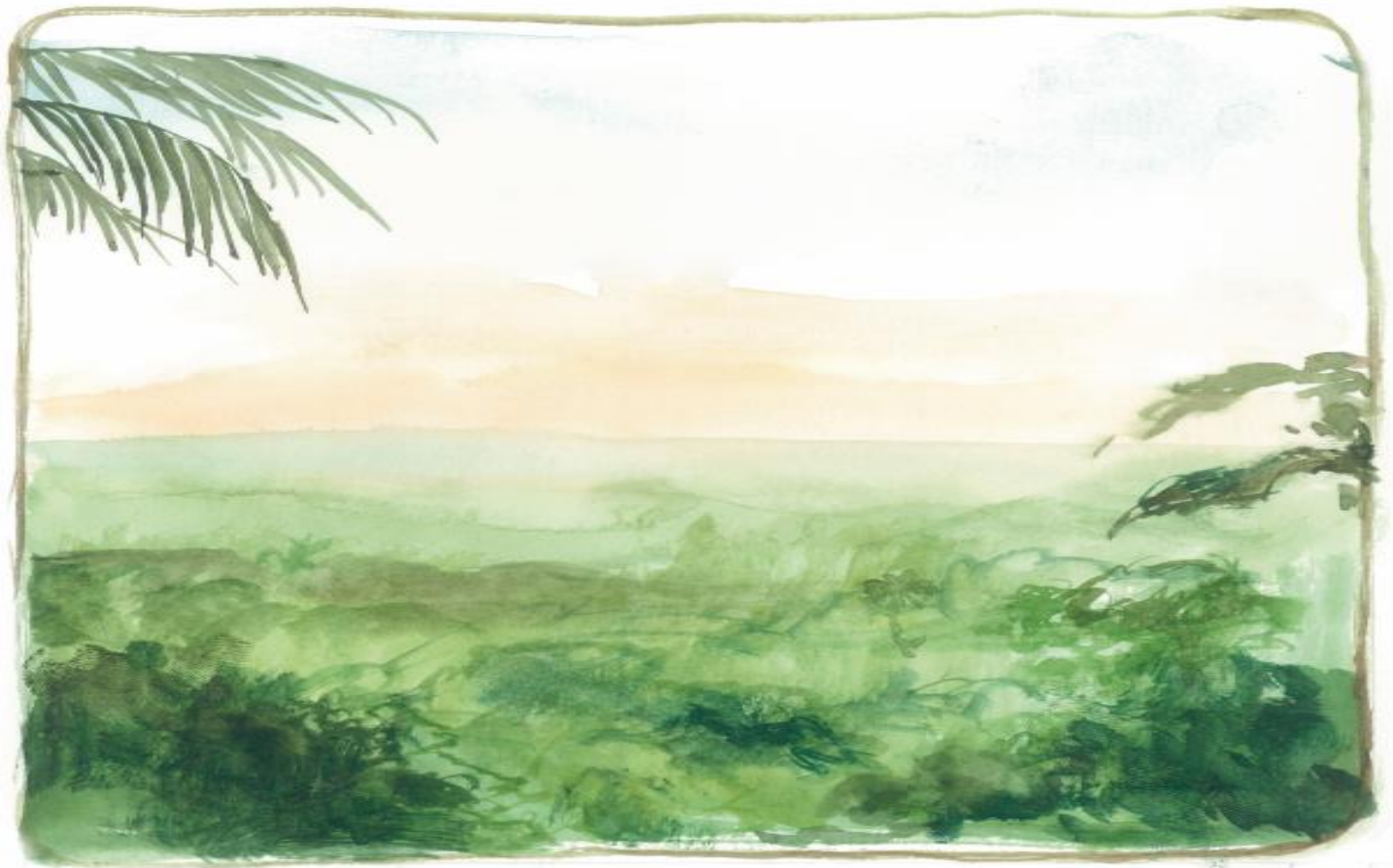

Boni
Meester der slaven

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet, of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever en auteur.

Schrijver: U.J.H. Cairo
Coverontwerp: A. Makartchian
Illustraties: J. Ridder
Kleurcorrectie: B. Lentjes
Samenstelling: R.C. Uding
ISBN: 9789464358889
© U.J.H.Cairo

Boni, meester der slaven

Een geïllustreerde vertelling

Inhoudsopgave

1	Inleiding	8
1.1	6 jaar later.....	18
2	Het verhaal van Boni.....	20
2.1	De inval bij de Marrons	21
2.2	Aangekomen in het Marronkamp	34
3	De strijd van Agosu Boni	38
3.1	Slavenkamp.....	45
3.2	De inval op Animbaw	53
3.3	De militaire training	55
3.4	De eerste aanval op de dorpen.....	57
3.5	Agosu Boni en de Mooie Dame.....	64
3.6	Oppergeest	69
3.7	Wachtpost maripasula.....	71
3.8	In Paramaribo	73
3.9	Terug bij de wachtpost Maripasula.....	74
3.10	In de hut van Agosu Boni.....	76
4	De jacht op Agosu Boni	85
4.1	Bij de wachtpost.....	87
4.2	In Fort Boekoe.....	91
4.3	Laatste ritueel	96
4.4	De dood van Agosu Boni	102
4.5	In Paramaribo	104
4.6	Bij het lichaam van Agosu Boni.....	107
5	In Paramaribo	112
5.1	Terug bij de Sumajee vallen	113
5.2	In Paramaribo	116

Inspiratie

Het verhaal rondom de rebellen: Boni, Baron en Jolicoeur was tot nu toe nog een oraal overgeleverd verhaal, dat vooral historisch beschreven is. Jaren terug, toen ik in Suriname verbleef onder moeilijke omstandigheden, heb ik het verhaal van Boni voor het eerst van een oudere man gehoord. Hij had zelf lepra. Door mijn uiterlijke voorkomen zei hij dat ik hem aan Agosu Boni deed denken. Dat was dan ook de reden voor hem om dit verhaal aan mij te vertellen. Ik heb vaak aan het verhaal gedacht, maar nooit een idee gehad om er iets mee te doen, tot in oktober 2010.

Ik verbleef toen in Brazilië en daar ervaarde ik in mijn dromen flashbacks naar het verhaal. In mijn dromen is het verhaal tot leven gekomen, alsof ik naar een waar gebeurde spannende film zat te kijken. Voor mij was het alsof ik erbij stond te kijken. Het heeft mij veel gekost om dit verhaal op te tekenen. Aan het einde van het schrijven van de eerste versie van het boek, Boni, meester der slaven, werd ik ziek. Ik verloor alles, zelfs mijn geheugen.

Ik heb leren omgaan met moeilijke omstandigheden en het Boni verhaal is daarbij een inspiratiebron geweest. Door er nu echt in te geloven, omdat dit verhaal ook voor zoveel andere mensen een inspiratiebron is, heb ik in 2011 de moed gehad om op basis van mijn dromen een vrije vertelling te maken van dit verhaal. In 2021 hebben we een nieuwe paperback versie uitgegeven onder de naam Boni, Meester der Slaven, dat overal verkrijgbaar is.

Dit boek is een verkorte geïllustreerde vertelling van dit boek, Boni, Meester der Slaven. Deze zijn spontaan tot stand gekomen via een tekenaar die ik spontaan ontmoet heb. Hij was een getalenteerde jongeman. Het Boni verhaal is ingekort, om het voor alle leeftijden aantrekkelijk te maken om het te lezen. In deze tijd van internet, facebook en Instagram is een boek lezen vaak moeilijk en ontoegankelijk. Hierbij doe ik wat ik kan.

Omdat ik geen geschiedkundige ben, kan het dan ook zijn dat er historische fouten, schrijffouten en onvolkomenheden in deze vertelling zitten.

Ik vraag daarom vergeving aan Masra Gado, alle voorouders en alle winti's voor de fouten die gemaakt zijn. Ik hoop dat u als lezer toch dit verhaal zal voelen en beleven, en dat het u aansterkt in uw eigen leven.

U.J.H. Cairo

Voorwoord

De visie van mensen kan uiteenvallen in een vrijheidsstrijder of een rebel. Agosu Boni was ondanks dat hij in de slavengemeenschap was geboren, altijd een uitzondering, een vreemde, waardoor jaloezie een belangrijke basis vormde voor anderen om hem in de val te lokken en daarbij zijn spirituele krachten af te pakken.

Boni heeft laten zien dat vrijheid het grootste gemeengoed is van de mens. De Wintcultuur heeft hem krachtig en beroemd gemaakt bij vriend en vijand.

Deze wintcultuur vormt zowel tijdens de slavernij als heden ten dage, nog steeds de 'Roots' van de Afro-Surinamers, waar ze erg trots op mogen zijn en is de reden waarom deze cultuur nog steeds in stand gehouden moet worden.

Ondanks dat Agosu Boni goede daden heeft verricht, blijft hij een mens met fouten en gebreken. Het doel heiligt de middelen dat hij door mistoestanden en onderdrukking door de slavernij geworden is tot vrijheidsstrijder.

Boni heeft gestreden tegen de slavernij en de gevestigde orde, die hem tot een rebel bestempelde. Dit boek van U.J.H. Cairo beschrijft het leven van een verzetsstrijder die hard gevochten heeft voor zijn idealen en voor zijn medeslaven en lotgenoten.

Het is goed dat dit boek is uitgekomen in verhaalvorm en dat men Boni altijd zal blijven herinneren als verzetsstrijder. Agosu Boni was spiritueel en bezat hierdoor bijzondere krachten (Obia) die hij binnen de wintcultuur geopenbaard heeft.

Hopelijk boeit dit boek een groot aantal (spirituele) lezers onder u over de rol van deze verzetsstrijder in de Surinaamse geschiedenis.

Henri J.M. Stephen

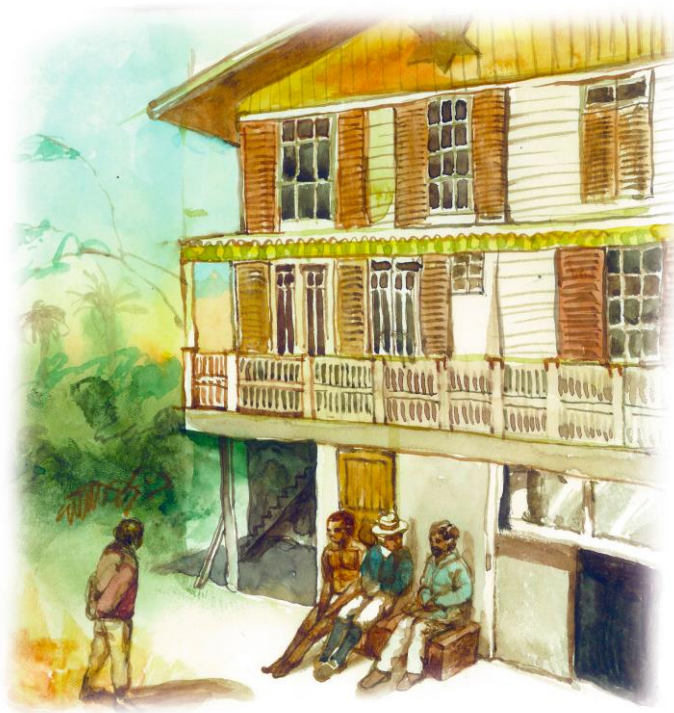
**Henri Stephen was een Surinaamse psychiater en wintideskundige (Bonuman), die mij en mijn broer Roberto liet beloven om dit verhaal op te schrijven in boekvorm, opdat iedereen en ook vele Surinamers hiervan konden genieten. Hij heeft zich vooral ingezet voor het uitdragen van wintideskundigheid in academische opleidingscentra, ziekenhuizen, gevangenissen en begrafenissen voor personen van Surinaamse afkomst.*

1 Inleiding

Aan de rand van de woeste jungle ligt een suikerrietplantage, de plantage van slavenhouder heer van Poelwijk. In de overgaande ochtend, als de zon bijna boven aan de hemel reikt en net niet op zijn sterkste punt staat om zijn gouden tropische warmte uit te stralen, zit de heer van Poelwijk met zijn gezelschap rustig te genieten. Zijn gezelschap bestaat uit de heer Gerhards, de heer Corrisanne, en zijn trouwe timmerman August.

Het gezelschap van de heer van Poelwijk bestaat uit slavenhandelaren vanuit andere streken. Genietend van de omringende natuur, zitten de heren rustig buiten in de schaduw te praten. “Hé, Mr. Corrisanne, roept de heer van Poelwijk uit het niets”. “Hoe zit het nou met die afhandeling met de Engelsen? Zijn alle overeenkomsten al getekend of laten ze het weer liggen, want we moeten nu wel al die plantages in kaart brengen, vind je niet?”

“Ja, klopt, ik heb met de hoge heren uit Frankrijk, Engeland en Nederland gesproken. Deze handel duurt al een hele tijd en er is nu pas een officieel akkoord dat Nederland het totaal overgenomen heeft. “Maar waarom dan?”, vraagt de heer van Poelwijk, “zien ze niet wat wij erin zien, het is toch een prachtig land voor landbouw, veeteelt en suiker verwerking? Ik snap het niet. Het is ook niet aan ons om hen te snappen, we moeten ervoor zorgen dat het ons vruchten afwerpt. Gisteren hoorde ik dat Nederland Nieuw-Amsterdam heeft verruild met de kolonie Suriname en daarom zitten wij nu hier heren!” roept de heer Corrisanne gefrustreerd.

De heren praten zo erg door elkaar waardoor het op niets uitloopt. Heren, wie weet waar die andere slavenschepen zijn gebleven? vraagt de heer van Poelwijk “Want ik dacht dat ze allemaal naar de kolonie zouden komen?”. Dat dacht ik ook, reageert heer Gerhards, tenzij ze naar de buurlanden worden verscheept. “Nou en waar is dat dan Gerhards?” vraagt de Timmerman licht geërgerd.

“Denk dat de slaven voor het merendeel terechtkomen in de Nieuwe Wereld; Trinidad, Jamaica, Haïti, de Dominicaanse republiek, Brazilië, Venezuela, Noord-Amerika en Guyana, waar de Fransen nu mee lopen te rommelen, waaronder Suriname, verteld de heer Gerhards”.

“Zo, wat gaan we vandaag doen, vraagt Corrisanne aan de heer Poelwijk,” Tja dat weet ik niet en wat gaan jullie doen mannen?, vraagt van Poelwijk aan de heren die naast hem staan. Wie bedoelt je nou, mij of heer Gerhards? vraagt de Timmerman “Haha, ja jij August, moet ik nou echt per se je naam erbij noemen, “nou wordt steeds fraaier hé, met die haven”, reageert de heer Gerhards . “Haha, ja zeg dat wel, nou August, wat wordt het?”

Straks vragen we het aan de heer Corrisanne, zegt de heer Gerhards ongeduldig. “Nou ik heb niets speciaals in gedachte, jullie wel soms, antwoordt de timmerman snel terug aan de heren. Nee, wij gaan nog wat van de zon genieten voordat hij te fel gaat branden. “En u meneer van Poelwijk?”

“Nou, nou, niet zo correct zeg, ik heb ook geen plannen dan die verrekte slavin daar eens terecht te wijzen. Ze loopt uit het niets paniek te zaaien hier.”

De werkslavin schreeuwt opeens paniekerig en begint als een wilde in het rond te springen. Over het gehele erf springt ze rond, haar ogen stralen onrust uit. De heer van Poelwijk loopt versnelt naar haar toe en als ze hem ziet aankomen gilt ze “de bosnegers zijn gekomen, de bosnegers zijn gekomen!”

Als de heer van Poelwijk haar beet pakt valt ze op haar knieën en slaat haar handen op haar hoofd, zeer gevreesd kijkt ze de heer van Poelwijk aan en wijst ze naar het huis dat op een niet al te verre afstand ligt. “Wat is er? Vertel op wat is er aan de hand?”, vraagt de heer Corrisanne paniekerig, die vanuit zijn stoel over de balustrade was gesprongen om te hulp te schieten. “Er zijn bosnegers binnen ze hebben uw vrouw en de andere bezoekers gegijzeld ik weet niet wat ze willen”.

“Huh, wat? Met hoeveel zijn ze Amenba?” vraagt de heer van Poelwijk geschrokken.

“Ze zijn met 20 denk ik Bosnegers gekomen!”, schreeuwt ze. Als de heer Corrisanne en de andere heren snel een schuur in rennen staat Amenba op, naar de rivier rennend kijkt ze niet meer achterom en ze springt in een korjaal dat aan de kant afgemeerd ligt. Door de paniek die de huisslavin veroorzaakt had begonnen er meerdere slaven uit paniek rond te rennen, twijfelend of ze de goederen moesten redden, vluchten zoals de anderen al deden of misschien met de marrons die binnen in het huis waren mee te gaan en voor het vrije leven te kiezen.

Een jonge slaaf Kwame genaamd zag Amenba de korjaal in springen. Vanuit de bosjes waar hij zich in verstopt had schiet hij als een pijl weg, rennend naar de korjaal die Amenba aan het klaar maken was “Hé, wacht op mij wacht op mij roept Kwame. Als ze zich omdraait ziet ze hem op haar afkomen rennen, even wacht ze tot dat hij bij haar is. Vlak achter Kwame komt er nog iemand aan rennen van schrik kijkt ze op en ziet dat de heer van Corrisanne er aankomt gesneld. Vlug rennend roept ze naar Kwame en zet ze zich van de kant af. Met een grote sprong springt Kwame in de korjaal. Wanneer de heer van Corrisanne er ook is, duwt hij de korjaal verder het water in. Als ze beweging in het korjaal krijgen, zien ze dat de marrons naar buiten komen met de gegijzelde bezoekers.

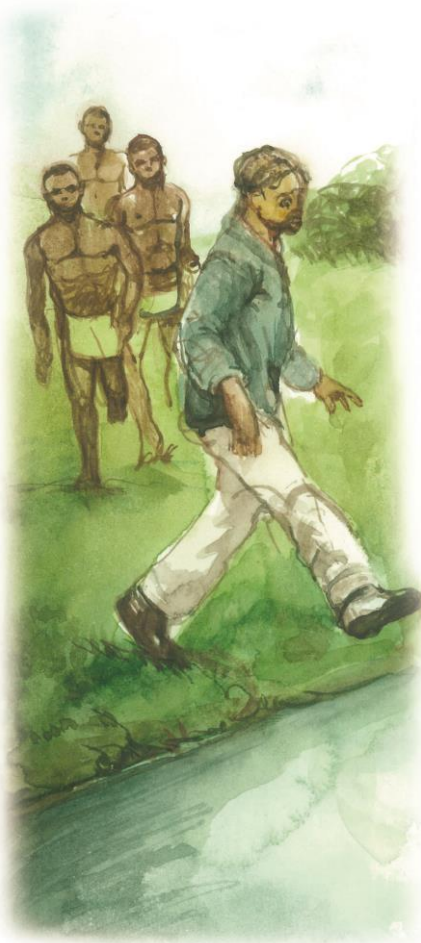

In het schuurtje dat naast de woning staat zijn de andere heren naar geweren aan het zoeken, de timmerman vindt er een en begint deze vlug te laden, als er buiten enkele schoten worden gelost raakt de heer van Poelwijk in paniek.

“Oh, nee mijn vrouw, mijn vrouw, ze gaan haar vermoorden! Achteruitlopend kijkt hij naar de mannen die haastig naar meerdere wapens en munitie zoeken om hun zelf tegen deze plotselinge marrons te kunnen verdedigen. De heer van Poelwijk kiest voor zijn leven en vlucht naar buiten. Een marron staat met zijn geweer op het hoofd van de vrouw van de heer van Poelwijk gericht en schreeuw “Wie is hier de slavenhouder, wie heeft hier het voor het zeggen! De vrouw barst in tranen uit, de andere bezoekers aankijkend schreeuwt ze - “mijn man, mijn man, maar die is hier niet die is in de stad. Heer van Poelwijk hoort wat zijn vrouw roept en staat even stil en begint te twijfelen of hij haar moet proberen te redden of voor zijn eigen leven moet kiezen. Op het moment dat hij naar haar wil rennen, komen er drie marrons vanachter het huis gelopen en begint er een gericht op hem te schieten, vlug rent hij terug de schuur in. De heer Gerhards ziet zijn kans en rent zo hard hij kan naar het riviertje dat iets verderop ligt.

Amenba, de heer Corrisanne en Kwame zijn al ver het riviertje op gevaren en kunnen niet meer terug om de gillende heer Gerhards te redden. Hij schreeuwt naar hen, maar de achtervolgende marrons verliezen hem niet uit het oog. Al schietend rennen zij achter de heer Gerhards aan. Met de angst voor zijn leven ziet de heer Gerhards geen kans meer en duikt de rivier in. De marrons blijven bij de oever staan ze richten hun geweren op de zwemmende heer Gerhards. Als ze de schoten afvuren duikt de heer Gerhards onder, de kogels worden door de wateroppervlakte afgeketst en naar de bodem meegenomen.

Een andere marron besluit maar op de heer Corrisanne te richten, die bij Amenba en Kwame in de korjaal zit. De afstand blijkt te groot te zijn, waardoor de kogels net voor de korjaal het water raken. In het schuurtje waar timmerman en van Poelwijk naar wapens aan het zoeken waren, komt de timmerman met een buks naar buiten geslopen. Als hij zijn kans ziet vlucht hij naar de oever, niet wetende dat daar de drie marrons staan die de heer Gerhards hebben gezien. Vrezend voor zijn leven rent hij naar de oever. De marrons, die net omgekeerd waren zien de timmerman aankomen rennen. Ze beginnen op hem te schieten. De timmerman had niet op hen gerekend en wordt doorzeefd met kogels. Hij overleeft het niet.

De heer van Poelwijk loopt naar de timmerman te zoeken “Hé, pssst, waar ben je?” fluistert hij zacht, maar er komt geen enkele reactie. Stilletjes loopt hij achter de schuur langs naar de achterkant van het huis, en geeft hij zijn ogen de kost. Het hoge gewas dat achter het huis ligt biedt hem een goeie schuilplaats en hij duikt snel weg tussen het gewas.

De boze marrons hadden Gerhards en Corrisanne niet gedood. Met gefrustreerde blikken keren ze terug naar het huis waar de andere gegijzelden zitten. Bij aankomst nemen ze de geweren ter hand en schieten een bezoeker neer. “Zo, nu gaat er iemand ons vertellen wie hier de baas is! Zo niet, dan gaat er weer iemand versneld naar jullie christelijke hemel.”

De heer van Poelwijk die al enige tijd in het gewas achter het huis verscholen zit kan het niet meer aanhoren en rent het gewas uit roepend “Stop, stop, ik ben hier de baas, doodt alstublieft niemand meer! Neem mij, ik ben hier de baas! Roept hij tot de marrons.

De marrons reageren verrast dat er toch nog iemand is. Een marron loopt op van Poelwijk af en grijpt hem bij zijn kleding vast en smijt hem op de grond. Hij kruipt tegen zijn vrouw aan en houdt haar stevig vast. De leider van de marrons stuurt twee mannen om het huis te gaan verkennen. De mannen doorzoeken het huis grondig. Als ze eenmaal boven op de zolder van het huis zijn gekomen, zien ze vele dozen met munitie en buskruit liggen. Een van de mannen roept vanuit het raampje “Puja boni! Er ligt hier munitie! Stuur wat mannen om te komen helpen. De leider wenkt naar een paar van zijn mannen en stuurt hen naar boven.

De heer van Poelwijk kijkt de leider aan en draait zijn hoofd naar zijn vrouw “gaat het een beetje, ik weet dat je hier niet tegen opgewassen bent, maar ik zal proberen met hem te praten.

Zijn vrouw kijkt hem angstig aan “nee, ik denk niet dat deze man wil praten, hij heeft een van onze bezoekers in koele bloeden neergeschoten.” “Ssst, het komt goed laat me even het juiste moment kiezen.”

De mannen komen met al het munitie en buskruit naar buiten “kijk Puja, kijk dit lag allemaal boven, we hebben hier wel maanden genoeg aan. Puja kijkt zijn medestrijder verbaasd aan. “Wat

